

Prof. dr hab. inż. Paweł Sowa
Dziekan Wydziału Elektrycznego
Politechniki Śląskiej

Katowice, 11 września 2019r.

LAUDACJA

z okazji nadania

Oddziałowi Zagłębia Węglowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Tytułu Zasłużony dla Miasta Katowice

**Szanowny Panie Przewodniczący,
Szanowny Panie Prezydencie,
Wysoka Rado,
Dostojni Goście!**

Nominowany do zaszczytnego wyróżnienia, przyznawanego przez Radę Miasta Katowice, obchodzący w tym roku piękny jubileusz 100-lat działalności - Oddział Zagłębia Węglowego SEP jest jednym z sześciu oddziałów (wtedy kół) założycielskich Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zapewniam, że nie będę miał najmniejszych trudności, aby udowodnić że Oddział jest niezwykle zasłużony dla Katowic: instytucji, firm, mieszkańców stolicy województwa śląskiego. Przedstawiciele elektryków i energetyków naszego regionu zrzeszonych w utworzonym w 1911 roku Kole Elektrotechników z siedzibą w pobliskim Sosnowcu, obok delegacji Kół z Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania i Warszawy uczestniczyli w dniach 7 – 9 czerwca 1919 roku w Zjeździe Założycielskim Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich w Warszawie. W trudnych dla Katowic latach 1919-1921, podczas powstań i plebiscytu członkowie Koła udzielali pomocy powstańcom śląskim i uchodźcom. W 1920 roku wielu członków Koła wstąpiło w szeregi Wojska Polskiego, aby bronić niepodległości kraju przed najeźdźcą sowieckim.

Po uroczystym wkroczeniu wojsk polskich do Katowic działalność Koła Elektrotechników objęła stopniowo cały obszar ówczesnego województwa śląskiego. Koło zajmowało się w tym czasie opracowywaniem memoriału dla władz państwowych na temat elektryfikacji Polskiego Zagłębia Węglowego. Uczestniczono w tworzeniu norm i przepisów eksploatacji urządzeń elektrycznych. Prowadzono, głównie w Katowicach, szkolenia i odczyty. Nawiązano współpracę z katowickim Kołem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Województwa Śląskiego. Z początkiem lat trzydziestych ubiegłego wieku powołano Oddział Zagłębia Węglowego SEP, którego siedzibę przeniesiono następnie z Sosnowca do Katowic.

Jednym z prezesów OZW SEP i zarazem prezesem SEP w latach przedwojennych był późniejszy profesor Politechniki Śląskiej Jan Obrąpalski, patron jednej z katowickich ulic. Z inicjatywy tego wybitnego Elektryka w 1939 roku w reprezentacyjnym gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych odbyły się obrady 11 Walnego Zgromadzenia SEP połączonego z wielką wystawą przemysłu elektrotechnicznego. Na Zjeździe tym doszło do połączenia SEP ze Stowarzyszeniem Techników Polskich i Związkiem Polskich Inżynierów Elektryków, a więc do ostatecznej integracji środowiska elektryków w Polsce. Zespół pod przewodnictwem Jana Obrąpalskiego opracował

od 1960-1965”, w którym proroczo przewidział zachodnią granicę Polski na Odrze i Nysie Łużyckiej. W styczniu 1945 roku w Katowicach pojawił się członek OZW SEP Józef Michejda. Dzięki wysiłkom zorganizowanej przez niego grupy członków SEP z Oddziału, w Katowicach przywrócono w ciągu 3 dni zasilanie w energię elektryczną, uruchomiono wodociągi, tramwaje, linie kolejowe. Pierwszym powojennym prezesem został inż. Lucjan Nehrebecki, późniejszy profesor Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej. W elektrowniach i innych zakładach przemysłowych Katowic i województwa powstawały koła zakładowe SEP. Po przełomie październikowym 1956 roku zaszła pilna konieczność nowelizacji Statutu SEP. Oddziałowi Zagłębia Węglowego SEP ponownie powierzono organizację Walnego Zjazdu Delegatów SEP. Obrady odbyły się w nowym, niedawno oddanym do użytku gmachu Pałacu Młodzieży w Katowicach. Dzięki zmianom statutu uchwalonym właśnie w Katowicach w Oddziale utworzono pierwsze komisje kwalifikacyjne, powołano Poradnię Energetyczną oraz sekcje naukowo-techniczne. Rozpoczęto działalność szkoleniową, rzeczoznawczą i rekomendacyjną, wzbogacono formy działalności statutowej między innymi o regularne wydawanie dwumiesięcznika Śląskie Wiadomości Elektryczne, wzmocniono współpracę z firmami miasta i regionu. Zacieśniono współpracę z Urzędem Miasta Katowice. W 1995 roku zostały zorganizowane I Katowickie Dni Elektryki, wielodniowa cykliczna impreza naukowo-techniczna i popularyzatorska skierowana do firm, uczniów i studentów oraz mieszkańców Katowic. Prezentem dla miasta, z okazji I KDE, było oświetlenie ulicy Podgórznej. W latach 1995-2019 zorganizowano dziewięć edycji tej imprezy objętej każdorazowo patronatem honorowym władz województwa, Prezydenta Katowic i prezesów firm. Podkreślam różnorodny charakter imprez składających się na program Katowickich Dni Elektryki: seminaria, konferencje naukowo-techniczne z cyklu „Bezpieczeństwo w elektryce”, wystawy techniczne i historyczne, konkursy dla młodzieży średnich szkół technicznych o profilu elektrycznym i elektronicznym, pogadanki dla dzieci na temat bezpiecznego dostępu do urządzeń elektrycznych, dni otwarte SEP, podczas których można było przystąpić do egzaminów na uprawnienia sepowskie, festyny „elektryczne” dla mieszkańców Katowic z pokazami pierwszej pomocy, kiermaszem książek i wydawnictw, imprezy integracyjne i spotkania koleżeńskie. W roku 2010 oddział zorganizował Walny Zjazd Delegatów SEP, który obradował w sali widowiskowej Teatru Śląskiego w Katowicach. W Zjeździe uczestniczyli delegaci z 50 oddziałów SEP z całej Polski. Delegaci pod pomnikiem Powstań Śląskich złożyli wieniec, zwiedzili Nikiszowiec, byli na koncercie w nowo wybudowanej sali koncertowej Akademii Muzycznej. Z dużym uznaniem stwierdzam, że Oddział Zagłębia Węglowego SEP przywiązuje szczególną uwagę do działalności na rzecz młodego pokolenia. Obok omówionych wcześniej form innym przykładem tej działalności są stypendia przyznawane wyróżniającym się uczniom średnich szkół technicznych, a także zbiórka darów dla podopiecznych Domów Dziecka w Katowicach.

O wyróżniających się formach działalności Oddziału Zagłębia Węglowego SEP mógłbym mówić jeszcze bardzo długo i podawać liczne przykłady osiągnięć. Chcę stanowczo i jednoznacznie podkreślić, że Oddział wzorowo, twórczo realizuje dewizą Stanisława Staszica „Być Narodowi użytecznym”. Użytecznym dla polskiej elektryki, dla swoich członków, dla firm elektrycznych regionu, dla mieszkańców Katowic i władz miasta. Jako dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej i członek Komitetu Honorowego IX Katowickich Dni Elektryki z pełnym przekonaniem popieram wniosek Rady Miasta Katowice o nadanie Oddziałowi Zagłębia Węglowego SEP Tytułu „Zasłużony dla miasta Katowice”.